

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W

VOOR de gemeenteraad

CC

DATUM 26 april 2022

ONDERWERP Gebiedsontwikkeling Veenweiden Krimpenerwaard

BIJLAGE 1. 'Informatie voor de gemeenteraad, Belangrijkste punten over Veenweiden Krimpenerwaard op een rij';
2. eindrapportage van de uitmijnproef 'Uitmijnen of afplaggen voor nat schraalland in de Krimpenerwaard: proefresultaten 2020-2021 (Louis Bolk Instituut, 2022).

Beste meneer, mevrouw,

Met uw raad is tijdens de vergadering van 2 april 2019 afgesproken dat u regelmatig wordt geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot zelfrealisatie en verwerving. Dit is de vijfde voortgangsbrief. Genoemde cijfers zijn de stand van zaken eind maart 2022. Naast informatie over zelfrealisatie en verwerving vindt u achtereenvolgens informatie over:

- Aanbesteding van de uitvoering Veenweiden Krimpenerwaard
- Resultaten van de Uitmijnproef
- Vernieuwing van het peilbesluit Den Hoek

Een bredere achtergrond en een stukje geschiedenis van de Gebiedsontwikkeling Veenweiden Krimpenerwaard is opgenomen in **bijlage 1**.

In de Krimpenerwaard wordt 2.250 ha nieuwe natuur aangelegd (als onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland) om het waardevolle agrarische cultuurlandschap en de daarbij behorende natuurwaarden te behouden en te ontwikkelen. Uitgangspunt daarbij is: natuur, koeien én beleving. De provincie, gemeente en hoogheemraadschap zetten zich samen met agrarische partijen en natuur- en recreatieorganisaties daarvoor in. Van deze gronden is al een groot deel in eigendom van de provincie Zuid-Holland en het Zuid-Hollands Landschap. Een deel van die gronden is de afgelopen jaren al ingericht als natuurgebied (Nesse Berkenwoudse Driehoek Oudeland (NBO) en Bergambacht West). Er zijn ook enkele particuliere eigenaren die hun eigen grond nu al hebben ingericht als natuurgrond. Al deze gronden vallen daarmee buiten de onteigeningsprocedure.

Stand van zaken grondverwerving

In 2018 zijn met 73 grondeigenaren onderhandelingen gestart om te komen tot zelfrealisatie of verkoop van grond. De 73 grondeigenaren hadden in totaal 496 hectare (ha) in bezit. De rapportages gaan daarom steeds over de stand van zaken met betrekking tot deze groep eigenaren en deze hoeveelheid hectares. Hectares worden afgerond op hele getallen om het overzichtelijk te houden.

Tot en met 31 maart 2022 (peildatum 1 april 2022) zijn in totaal 365 ha (54 dossiers) verworven. Hiervan zijn 247 ha (38 dossiers) minnelijk verworven en voor 118 ha (16 dossiers) hebben zelfrealisatoren de uitvoeringsovereenkomst getekend.

Dit betekent dat nog 130 ha (20 dossiers) vanaf 1 april 2022 te verwerven is:

- Hiervan is de planning dat 49 ha middels zelfrealisatie wordt gerealiseerd (8 dossiers). Omdat deze zelfrealisatoren nog geen uitvoeringsovereenkomst hebben getekend gaat voor hen een laatste minnelijk bod uit en volgt daarna de start van de onteigeningsprocedure. De betreffende grondeigenaren wisten dat dit laatste minnelijke bod zou komen, aangezien dit de te volgen procedure is. Na 1 april is nog met één van de 8

grondeigenaren een zelfrealisatieovereenkomst getekend. De verwachting is echter dat zij bijna allemaal de uitvoeringsovereenkomst zullen tekenen en er dan verder geen sprake meer is van onteigening.

- Naar verwachting moet nog 81 ha verworven worden (12 dossiers): hiervan hebben inmiddels 6 eigenaren getekend (16 ha), ligt 1 minnelijk bod ter beoordeling bij de wederpartij (23 ha), loopt bij 3 eigenaren (30 ha) de onteigening 1e tranche en start in mei voor 2 eigenaren (12 ha) de voorbereiding van de onteigening 2e tranche.

Aanbesteding uitvoering Veenweiden Krimpenerwaard

Op 18 februari 2021 zijn definitief vijf aannemers geselecteerd uit negen kandidaten die de komende jaren het natuurgebied Veenweiden Krimpenerwaard gaan aanleggen. Hiermee is de selectieprocedure beëindigd die op 29 november 2021 startte. Er zijn geen bezwaren ingediend van de afgefallen aannemers en de geselecteerde aannemers hebben hun selectie bevestigd. Een belangrijke vereiste aan de kandidaten voor de uitvoering was ervaring in specifiek Veenweidegebied en met aanleg van natuur.

Het werk wordt uitgevoerd via verschillende deelopdrachten. Wie aan de slag gaat met de eerste deelopdracht 'Den Hoek', wordt beslist via een minicompetitie. In 2023 volgt dan naar verwachting de aanbesteding van overige deelopdrachten binnen de aannemerspoule.

De geselecteerde aannemers zijn:

1. GKB Realisatie BV, (Barendrecht)
2. De Heer Land & Water BV, (Polsbroek)
3. De Kuiper Civiel- en Waterbouw B.V., (Noordeloos)
4. De Vries Stolwijk BV, (Stolwijk)
5. Aannemingsbedrijf Verboon Maasland, (Maasland)

Uitmijnproef

In maart 2019 heeft de gemeenteraad zich door middel van Motie M19.10 uitgesproken om, alvorens te besluiten tot het grootschalig toepassen van afplaggen als inrichtingsmaatregel, de resultaten van al lopende proeven af te wachten en deze te betrekken bij de besluitvorming. Om het onderzoek te voorzien van een wetenschappelijke basis schakelden provincie en gemeente het Louis Bolk Instituut in. Het instituut voerde een wetenschappelijk experiment (uitmijnproef) uit en nam daarin ook de al lopende verschrallingsproeven mee in onder andere de Wellepoort.

Op 4 februari 2022 heeft het Louis Bolkinstituut de rapportage "Uitmijnen of afplaggen voor nat schraalland in de Krimpenerwaard: proefresultaten 2020-2021" opgeleverd. De conclusie van het onderzoek is duidelijk: om op de aangewezen plekken binnen twaalf jaar nat schraalland te verwezenlijken, is afplaggen de enige realistische optie. Plaggen of afplaggen is het uitsteken van de bovenste (bemeste) grondlaag plus begroeiing, om zo de juiste omstandigheden – zo min mogelijk fosfaat in de wortelzone – te creëren. Uitmijnen blijkt daarvoor geen haalbaar alternatief. Uitmijnen is een aangepaste vorm van klassiek verschrallen waarbij naast maaien en afvoeren ook gericht wordt bemest met stikstof, om zo de groei aan te jagen, vaker te kunnen maaien en zo extra fosfaat aan de bodem te onttrekken.

Uit het onderzoek blijkt dat bij uitmijnen het fosfaatpeil in twaalf jaar aanzienlijk daalt, maar of het juiste (lage) niveau voor nat schraalland op deze manier bereikt kan worden is onzeker. En na de uitmijnperiode moet de vegetatie worden omgezet en ontwikkeld worden naar nat schraalland, wat ook meerdere jaren in beslag neemt. Daardoor is de gewenste doelvegetatie binnen die beoogde periode van twaalf jaar niet te realiseren. Daarnaast lost uitmijnen niets op als de veenbodem bovenin 'veraard' is (komt veel voor) waardoor die minder vocht kan vasthouden, een beperkte draagkracht heeft en gemakkelijk verzuurt. Bij plaggen wordt die laag, indien aanwezig, verwijderd. De -vrij bijzondere- nat schraalland en vochtig hooilandvegetaties hebben bovendien een relatief hoge grondwaterspiegel nodig, die wel met afplaggen, maar niet met uitmijnen wordt bereikt. Dat afplaggen wel effectief is binnen de gestelde tijd, is inmiddels ruimschoots bewezen in projecten binnen en buiten de Krimpenerwaard.

Op grond van het onderzoeksrapport heeft de stuurgroep besloten dat er niets verandert aan het inrichtingsontwerp voor de deelgebieden van het Natuurnetwerk Nederland in de Krimpenerwaard. Om nat schraalland en vochtig hooiland te realiseren, zullen percelen worden afgeplagd en niet uitgemijnd. Uit het

onderzoek blijkt dat uitmijnen en intensief verschrallen juist wel goede opties kunnen zijn voor de realisatie van kruiden- en faunarijk grasland. Dit graslandtype floreert namelijk bij een hoger fosfaatgehalte in de bodem dan nat schraalland. Dit advies wordt meegenomen als advies voor het ontwikkelingsbeheer van die gebieden.

Vernieuwing peilbesluit Den Hoek

Het gebied Den Hoek is één van de te ontwikkelen natuurgebieden in de Krimpenerwaard. De voor het bestemmingsplan NNN Veenweiden Krimpenerwaard benodigde waterstanden in dit deelgebied zijn vastgelegd in een peilbesluit. Op 22 februari 2022 heeft het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard een vernieuwing van het peilbesluit voor deelgebied Den Hoek in ontwerp vastgesteld. Deze vernieuwing wordt voorgesteld, omdat bij uitwerking van het terreinontwerp is gebleken dat de eerder voorgestelde peilen niet leiden tot de gewenste natuurdoelen:

<https://www.schielandendekrimpenerwaard.nl/nieuws/vernieuwing-peilbesluit-nnn-gebied-den-hoek/>

Financiën

Mede als gevolg van prijsstijgingen heeft de stuurgroep Veenweiden Krimpenerwaard de provincie als opdrachtgever gevraagd om zich in te zetten voor aanvullende financiering. Daarbij is tussen stuurgroep en opdrachtgever afgesproken dat we in oktober 2022 in overleg treden om te bezien hoe groot de behoefte is aan nadere financiering en welke financieringsbronnen aanvullend kunnen worden ingezet.

De vraag aan de provincie om zich in te zetten voor aanvullende financiering verandert niets aan de bestaande afspraken tussen opdrachtgever en gemeente en hoogheemraadschap over de risicobedragen/verdeling voor dit project.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris, de burgemeester,

J. Hennip

P.L. Paans